

A NEW COURSE IN READING PALI

Bài 10.2

Đoạn kinh 2 (DhpAk)

Atīte kira bārāṇasiyaṃ sālittakasippe nipphattiṃ patto eko pīṭhasappi ahosi. So nagaradvāre ekassa vaṭarukkhaṣṣa heṭṭhā nisinno sakkharāṇi khipitvā tassa paṇṇāni chindanto «hatthirūpakaṃ no dassahi, assarūpakaṃ no dasshehi»ti gāmadārakehi vuccamāno icchiticchitāni rūpāni dassetvā tesam santikā khādanīyādīni labhati.

Ath'ekadivasam rājā uyyānaṃ gacchanto taṃ padesaṃ pāpuṇi. Dārakā pīṭhasappiṃ pāroḥ'antare katvā palāyimsu. Rañño ṭhitamajjhantike rukkhamaṇaṃ pavittṭhasa chiddacchāyā sarīraṃ phari. So «kim nu kho etan»ti uddhaṃ olovento rukkhapaṇṇesu hatthirūpakādīni disvā «kass'etaṃ kamman»ti pucchitvā «pīṭhasappino»ti sutvā taṃ pakkosāpetvā āha: «mayhaṃ purohito atimukharo appamattake'pi vutte bahuṃ bhaṇanto maṃ upaddavati, sakkhissasi tassa mukhe nālimattā ajalaṇḍikā khipitun»ti? «Sakkhissāmi, deva. Ajalaṇḍikā āharāpetvā purohitena saddhiṃ tumhe antosāṇiyaṃ nisīdatha, ahamettha kattabbaṃ jānissāmī»ti

Rājā tathā kāresi. Itaro'pi kattariy'aggena sāṇiyaṃ chiddaṃ katvā, purohitassa rañṇā saddhiṃ kathentassa mukhe vivaṭamatte ek'ekaṃ ajalaṇḍikaṃ khipi. Purohito mukhaṃ pavittṭhaṃ pavittṭhaṃ gili. Pīṭhasappi khīṇāsu ajalaṇḍikāsu sāṇiṃ cālesi. Rājā tāya saññāya ajalaṇḍikānaṃ khīṇabhāvaṃ ñatvā āha: «ācariya, ahaṃ tumhehi saddhiṃ kathento kathaṃ nittharituṃ na sakkhissāmi. Tumhe atimukharatāya nālimattā ajalaṇḍikā gilantā pi tuṇhībhāvaṃ nāpajjathā»ti.

Brāhmaṇo maṃkubhāvaṃ āpajjitvā tato paṭṭhāya mukhaṃ vivaritvā rañṇā saddhiṃ sallapituṃ nāsakkhi. Rājā pīṭhasappiṃṇaṃ pakkosāpetvā «taṃ nissāya me sukhaṃ laddhan»ti tuṭṭho tassa sabbatṭhakaṃ nāma dhaṇaṃ datvā nagarassa catūsu disāsu cattāro varagāme adāsī.

Từ vựng đoạn kinh 2

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Atīto	Quá khứ	Danh, nam
2	Kira	Thật vậy, đúng vậy [nhấn mạnh]	Phụ
3	Bārāṇasī	Tên thành phố	Danh, nữ
4	Sālittakasippaṃ	Thuật ném đá	Danh, trung
5	Nipphatti	Thành tựu, sự hoàn hảo	Danh, nữ
6	Patta	Đạt đến	Quá phân

7	Eka	Một	Tính
8	Pīṭhasappin	Người què, người bị tật ở chân	Danh, nam
9	Ahosi	Thì, là, tồn tại	Động, bất định, chủ động, mô tả
10	So/taṃ/sā Eso/etaṃ/esā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
11	Nagaraṃ	Thành phố	Danh, trung
12	Dvāraṃ	Cửa	Danh, trung
13	Vaṭo	Tên cây	Danh, nam
14	Rukkho	Cây	Danh, nam
15	Heṭṭhā	Phía dưới, dưới thấp, ở dưới	Trạng
16	Nisinna	Ngồi	Quá phân
17	Sakkharaṃ	Sỏi	Danh, trung
18	Khipitvā	Ném	Động, bất biến
19	Paṇṇaṃ	Lá cây	Danh, trung
20	Chindati	Cắt	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
21	Hatthin	Con voi	Danh, nam
22	Rūpakāṃ	Hình ảnh, hình dáng [phỏng theo vật thật]	Danh, trung
23	No	Chúng tôi, chúng ta [gián bỏ, sở hữu, dụng cụ, trực bỏ cách, số nhiều]	Đại, nhân xưng, 1
24	Dasseti	Thể hiện, trình diễn, cho xem	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
25	Asso	Con ngựa	Danh, nam
26	(i)ti	Ký hiệu trích dẫn	Phụ
27	Gāmo	Làng	Danh, nam
28	Dārako	Cậu bé	Danh, nam
29	Vuccati	Được gọi, được nói	Động, hiện tại, bị động, mô tả
30	Ichita	Mong muốn	Quá phân
31	Rūpaṃ	Hình dạng	Danh, trung
32	Dassetvā	Chỉ ra	Động, bất biến
33	Santikā	Từ [kết hợp danh từ sở hữu cách]	Giới từ
34	Khādanīyaṃ	Thực phẩm	Danh, trung
35	Ādi	Vân vân	Danh, trung
36	Labhati	Nhận, đạt được	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
37	Atha	Thế rồi [đệm]	Phụ
38	Divaso	Ngày	Danh, nam
39	Rājan	Vua	Danh, nam
40	Uyyānaṃ	Vườn hoa, vườn bách thảo	Danh, trung

41	Gacchati	Đi	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
42	Padeso	Khu vực, vùng	Danh, nam
43	Pāpuṇi	Đến	Động, bất định, chủ động, mô tả
44	Pāroho	Chạc cây	Danh, nam
45	Antaraṃ	Vị trí chính giữa	Danh, trung
46	Katvā	Làm, đặt	Động, bất biến
47	Palāyi	Bỏ chạy, chạy thoát	Động, bất định, chủ động, mô tả
48	Ṭhitamajjhantikaṃ	Buổi trưa	Danh, trung
49	Mūlaṃ	Rễ	Danh, trung
50	Paviṭṭha	Bước vào	Quá phân
51	Chiddāvachidā	Đầy càn và lỗ hóc	Tính
52	Chāyā	Bóng	Danh, nữ
53	Sarīraṃ	Cơ thể, thân người	Danh, trung
54	Phari	Ngập tràn	Động, bất định, chủ động, mô tả
55	Ko/kiṃ/kā	Ài, cái gì	Đại, nghi vấn
56	Nu	Bây giờ [đệm]	Phụ
57	Kho	Quả thực [đệm]	Phụ
58	Uddhaṃ	Trên cao	Trạng
59	Oloketi	Nhìn	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
60	Disvā	Thấy	Động, bất biến
61	Kammaṃ	Việc làm	Danh, trung
62	Pucchitvā	Hỏi	Động, bất biến
63	Sutvā	Nghe	Động, bất biến
64	Pakkosāpetvā	Cho gọi	Động, bất biến
65	Āha	Nói	Động, bất định, chủ động, mô tả
66	Ahaṃ	Tôi, ta	Đại, nhân xưng, 1
67	Purohito	Giáo trưởng	Danh, nam
68	Atimukhara	Nói nhiều	Tính
69	Appa	Ít	Tính
70	Mattakaṃ	Số lượng	Danh, trung
71	Pi	Và [đệm]	Phụ
72	Vutta	Nói	Quá phân
73	Bahu	Nhiều	Tính
74	Bhaṇati	Nói	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
75	Upaddaveti	Làm phiền	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
76	Sakkoti	Có thể	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
77	Sakkhissati	Có thể	Động, tương lai, chủ động, mô tả

78	Mukhaṃ	Miệng	Danh, trung
79	Nāḷi	Ổng [làm đơn vị đo lường]	Danh, nữ
80	Matta	Khoảng	Tính
81	Ajo	Con dê	Danh, nam
82	Laṇḍikā	Phân (thú vật)	Danh, nữ
83	Khipitum	Ném	Động, nguyên mẫu
84	Devo	Bệ hạ	Danh, nam
85	Āharāpetvā	Cho đem đến	Động, bất biến
86	Saddhiṃ	Với, cùng với [kết hợp với danh từ dụng cụ cách]	Giới từ
87	Tvaṃ	Anh, bạn	Đại, nhân xưng, 2
88	Anto	Bên trong [kết hợp danh từ vị trí cách]	Giới từ
89	Sāṇi	Bức màn	Danh, nữ
90	Nisīdati	Ngồi	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
91	Ettha	Ở đây	Trạng
92	Kattabba	Sẽ được làm	Tương phân
93	Jānāti	Biết	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
94	Tathā	Như vậy	Trạng
95	Kāresi	Cho làm	Động, bất định, chủ động, mô tả
96	Itara	(Người) kia, (vật) kia	Tính
97	Kattari	Cái kéo	Danh, nữ
98	Aggaṃ	Cái mũi, cái đỉnh	Danh, trung
99	Chiddaṃ	Cái lỗ	Danh, trung
100	Katheti	Nói	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
101	Vivaṭa	Mở ra	Quá phân
102	Matta	Ngay khi	Tính
103	Khipi	Ném	Động, bất định, chủ động, mô tả
104	Paviṭṭha	Đi vào	Quá phân
105	Gili	Nuốt	Động, bất định, chủ động, mô tả
106	Khīṇa	Cạn, hết	Quá phân
107	Cālesi	Lay động	Động, bất định, chủ động, mô tả
108	Saññā	Dấu hiệu	Danh, nữ
109	Bhāvaṃ	Trạng thái	Danh, trung
110	Ñatvā	Nhận biết	Động, bất biến
111	Ācariyo	Thầy	Danh, nam

112	Kathā	Câu chuyện	Danh, nữ
113	Nīttharituṃ	Kết thúc	Động, nguyên mẫu
114	Na	Không	Phụ
115	Tuṇhī	Im lặng	Trạng
116	Āpajjati	Đi vào	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
117	Brāhmaṇo	Bà La Môn	Danh, nam
118	Maṃku	Bối rối, không hài lòng	Tính
119	Āpajjitvā	Đi vào	Động, bất biến
120	Paṭṭhāya	Bắt đầu từ [kết hợp danh từ xuất xứ cách]	Giới từ
121	Vivaritvā	Mở	Động, bất biến
122	Sallapituṃ	Nói chuyện	Động, nguyên mẫu
123	Sakkhi	Có thể	Động, bất định, chủ động, mô tả
124	Guṇo	Phẩm chất	Danh, nam
125	Anussaritvā	Nhớ đến	Động, bất biến
126	Pakkosāpetvā	Cho gọi	Động, bất biến
127	Nissāya	Do nhờ [kết hợp danh từ trực bổ cách]	Giới từ
128	Sukhaṃ	An lạc	Danh, trung
129	Laddha	Được lấy, được đạt đến	Quá phân
130	Tuṭṭha	Hài lòng	Quá phân
131	Sabbaṭṭhakam	Mỗi thứ 8 món	Tính
132	Nāma	[Đệm]	Phụ
133	Dhanaṃ	Tài sản	Danh, trung
134	Datvā	Cho, tặng, ban	Động, bất biến
135	Catu	Bốn	Tính
136	Disā	Hướng	Danh, nữ
137	Vara	Xuất sắc	Tính
138	Gāmo	Ngôi làng	Danh, nam
139	Adāsī	Cho, tặng, ban	Động, bất định, chủ động, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 2

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 2
1	NA	NA	NA

Đoạn kinh 3 (Dhp)

Yathāgāraṃ ducchannaṃ - vuṭṭhī samativijjhati;
evaṃ abhāviṭaṃ cittaṃ - rāgo samativijjhati.

Yathāgāraṃ suchannaṃ - vuṭṭhī na samativijjhati;
evaṃ subhāviṭaṃ cittaṃ - rāgo na samativijjhati.

Idha socati pecca socati - pāpakārī ubhayattha socati;
so socati so vihaññati - disvā kammakiliṭṭhamattano.

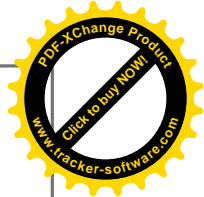
Idha modati pecca modati - katapuñño ubhayattha modati;
so modati so pamodati - disvā kammavisuddhimattano.

Idha tappati pecca tappati - pāpakārī ubhayattha tappati;
«pāpaṃ me katan»ti tappati - bhiyyo tappati duggatiṃ gato.

Idha pecca nandati - katapuñño ubhayattha nandati;
«puññaṃ me katan»ti nandati - bhiyyo nandati suggaṭiṃ gato.

Từ vựng đoạn kinh 3

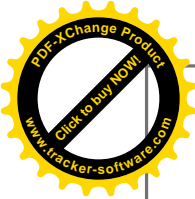
STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Yathā	Giống như	Phụ
2	Agāraṃ	Ngôi nhà	Danh, trung
3	Du-	Xấu kém	Tiền tố
4	Channa	Được che, được lợp	Quá phân
5	Vuṭṭhi	Mưa	Danh, nữ
6	Sam-	Hoàn toàn	Tiền tố
7	Ati-	(Vượt) lên, (vượt) qua	Tiền tố
8	Vijjhati	Xuyên qua	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
9	Evaṃ	Như thế, như vậy	Trạng
10	Bhāviṭa	Được phát triển	Quá phân
11	Cittaṃ	Tâm	Danh, trung
12	Rāgo	Tham	Danh, nam
13	Su-	Tốt, hay, giỏi, đẹp, khéo	Tiền tố
14	Na	Không	Phụ
15	Idha	Ở đây	Trạng
16	Socati	Than van, khóc than	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
17	Pecca	Sau khi chết	Trạng
18	Pāpa	Ác	Tính
19	Kārin	Người làm	Danh, nam
20	Ubhayattha	Ở hai nơi	Trạng

21	So/taṃ/sā Eso/etaṃ/esā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
22	Vihaññati	Đau khổ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
23	Disvā	Thấy	Động, bất biến
24	Kammaṃ	Nghiệp	Danh, trung
25	Kiliṭṭha	Bị ô nhiễm	Quá phân
26	Attan	Bản thân	Danh, nam
27	Modati	Vui, hân hoan	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
28	Kata	Được làm	Quá phân
29	Puññaṃ	Phước	Danh, trung
30	Pa-	Hướng tới trước, trước, ở ngoài	Tiền tố
31	Visuddhi	Sự thanh tịnh	Danh, nữ
32	Tappati	Bị thiêu đốt	Động, hiện tại, bị động, mô tả
33	Me	Tôi [gián bố, sở hữu, dụng cụ cách số ít]	Đại, nhân xưng, 1
34	Bhiyyo	Nhiều hơn	Trạng
35	Gatī	Cõi (tái sinh vào)	Danh, nữ
36	Gata	Đi	Quá phân
37	Nandati	Mừng vui	Động, hiện tại, chủ động, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 3

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 3
1	Danh từ dùng làm tính từ	<p>Danh từ Pali có thể dùng làm tính từ, khi làm tính từ, nó sẽ biến đuôi dựa theo tính chất của nguyên mẫu.</p> <p>Ví dụ:</p> <p>Danh từ trung tính [Puññaṃ] có nguyên mẫu là [Puñña], khi biến thành tính từ, nó sẽ trở thành tính từ có nguyên mẫu tận cùng là [-a]. Với loại tính từ này:</p> <p>(1) Nam tính biến đuôi theo Buddha (2) Trung tính biến đuôi theo Rūpa (3) Nữ tính biến đuôi theo Sālā</p>	...katapuñño...

Đoạn kinh 9 (SN)

sāvattthinidānaṃ. atha kho aññatarā devatā abhikkantāya rattiyā abhikkantavaṇṇā keva lakappaṃ jetavanaṃ obhāsetvā yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagava ntaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. ekamantaṃ ṭhitā kho sā devatā bhagavantaṃ etadavoca —

“jānāsi no tvamaṃ, mārisa, sattānaṃ nimokkhaṃ pamokkhaṃ vivekaṃ”ti?

“jānāmi khvāhaṃ, āvuso, sattānaṃ nimokkhaṃ pamokkhaṃ vivekaṃ”ti.

“yathā kathaṃ pana tvamaṃ, mārisa, jānāsi sattānaṃ nimokkhaṃ pamokkhaṃ vivekaṃ”ti?

“nandībhavaparikkhayā { nandībhavaparikkhayā (syā. kaṃ.) }, saññāviññāṇasaṅkhayā, vedanānaṃ nirodhā upasamā —

evaṃ khvāhaṃ, āvuso, jānāmi sattānaṃ nimokkhaṃ pamokkhaṃ vivekaṃ”ti.

Chú giải

(1) **jānāsi notī** jānāsi nu.

(2) **nimokkhantiādīni** maggādīnaṃ nāmāni.

maggena hi sattā kilesabandhanato nimuccanti, tasmā maggo sattānaṃ **nimokkhoti** vutto.

(3)

phalakkhaṇe pana te kilesabandhanato pamuttā, tasmā phalaṃ sattānaṃ **pamokkhoti** vuttaṃ.

(4)

nibbānaṃ patvā sattānaṃ sabbadukkhaṃ viviccati, tasmā nibbānaṃ **vivekoti** vuttaṃ.

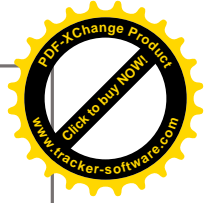
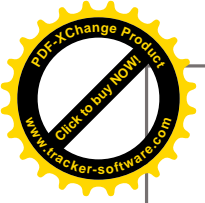
(5) **jānāmi khvāhanti** jānāmi kho ahaṃ. avadhāraṇattho khokāro. ahaṃ jānāmiyeva.

Từ vựng đoạn kinh 9

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Sāvattthī	Tên thành phố	Danh, nữ
2	Nidānaṃ	Nhân duyên	Trạng từ
3	Atha	Thế rồi [đệm]	Phụ
4	Kho	Quả thật [đệm]	Phụ
5	Aññatara	(Một người) nào đó, (một vật) nào đó [giống mạo từ a/an của tiếng Anh]	Tính

6	Devatā	Vị trời	Danh, nữ
7	Abhikkanta	Đi qua	Quá phân
8	Ratti	Buổi đêm, ban đêm	Danh, nữ
9	Abhi-	Hướng đến, ra ngoài, lên, qua	Tiền tố
10	Kanta	Đi	Quá phân [của động từ kamati]
11	Vaṇṇo	Dung sắc, nhan sắc	Danh, nam
12	Kamati	Đi	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
13	Kevala	Toàn bộ	Tính
14	Kappa	Toàn bộ, trọn vẹn	Tính
15	Jetavanam	Kỳ Viên	Danh, trung
16	Obhāsati	Chiếu sáng, tỏa sáng	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
17	Yena... tena...	Ở đâu... đến đó...	Đặc ngữ
18	Upasaṅkami	Đi đến	Động, bất định, chủ động, mô tả
19	Bhagavant	Đức Thế Tôn	Danh, nam
20	Abhivādeti	Đánh lễ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
21	Ekamantaṃ	Một bên	Trạng
22	Aṭṭhāsi	Đứng	Động, bất định, chủ động, mô tả
23	Thita	Đứng	Quá phân
24	So~sa/taṃ~tad/ Sā Eso~esa/etaṃ~ Etad/esā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
25	Avoca	Nói	Động, bất định, chủ động, mô tả
26	Jānāti	Biết	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
27	No	Không	Phụ
28	No	Chúng ta	Đại, nhân xưng, 1
29	Tvaṃ	Bạn, anh	Đại, nhân xưng, 2
30	Mārisa	Thưa Ngài [hô cách, số ít]	Danh, nam
31	Satto	Chúng sinh	Danh, nam
32	Ni-	Dưới, xuống dưới, phủ định	Tiền tố
33	Mokkho	Sự giải thoát	Danh, nam
34	Pa-	Trước, tới trước	Tiền tố
35	Viveko	Sự phân ly, sự cách ly, sự xả ly	Danh, nam
36	(i)ti	[ký hiệu trích dẫn]	Phụ
37	Ahaṃ	Tôi, ta	Đại, nhân xưng, 1
38	Āvuso	Anh, bạn (xưng hô lịch sự) [hô cách, số ít]	Danh, nam
39	Yathā	Giống như, thể theo	Trạng
40	Kathaṃ	Như thế nào	Trạng
41	Pana	Và [đệm]	Phụ
42	Nandin	Tìm niềm vui, vui vẻ,	Danh, nam

		hân hoan	
43	Bhavo	Trạng thái, sự tồn tại	Danh, nam
44	Pari-	Hoàn toàn, toàn bộ	Tiền tố
45	Khayo	Sự hủy diệt, sự đoạn diệt, sự tiêu biến, sự phá hủy	Danh, nam
46	Sañña	Tưởng	Danh, nữ
47	Viññāṇaṃ	Thức	Danh, trung
48	Saṃ-	Toàn bộ, hoàn toàn	Tiền tố
49	Vedanā	Thọ	Danh, nữ
50	Nirodho	Sự tịch diệt	Danh, nam
51	Upasamo	Sự an tịnh	Danh, nam
52	Evaṃ	Như vậy, như thế	Trạng
53	Nu	Bấy giờ, [nhấn mạnh]	Phụ
54	Ādi	Vân vân	Danh, trung
55	Maggo	Con đường, lời thề, Đạo (trong Đạo Quả)	Danh, nam
56	Nāmaṃ	Tên	Danh, trung
57	Hi	Bởi vì, quả thực	Phụ
58	Kilesa	Phiền não	Danh, nam
59	Bandhanaṃ	Sự trói buộc, sự dính mắc, sự giam giữ	Danh, trung
60	Muccati	Được giải thoát	Động, hiện tại, bị động, mô tả
61	Tasmā	Do đó	Phụ
62	Vutta	Được nói	Quá phân
63	Phalaṃ	Quả	Danh, trung
64	Khaṇo	Thời điểm	Danh, nam
65	Mutta	Được giải thoát	Quá phân
66	Nibbānaṃ	Niết Bàn	Danh, trung
67	Patvā	Đạt đến	Động, bất biến
68	Sabba	Tất cả	Tính
69	Dukkhaṃ	Khổ	Danh, trung
70	Viviccati	Rời khỏi	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
71	Avadhāraṇaṃ	Sự nhấn mạnh, sự xác nhận, sự gây chú ý	Danh, trung
72	Attho	Lợi ích, nhu cầu, sự sử dụng, ý nghĩa, ý niệm	Danh, nam
73	Kāro	Hành động, hành vi, sự, phục vụ, sự đánh lễ, kí tự phụ từ, âm, từ	Danh, nam
74	Eva	Chính (người đó/cái đó), chỉ (người đó/cái đó) [nhấn mạnh]	Phụ

Ngữ pháp đoạn kinh 9

Hãy đọc đoạn kinh và chú giải, rồi trả lời tuần tự các câu hỏi sau:

- [1] Ba khái niệm tiếng Pali: **[nimokkha]**, **[pamokkha]**, **[viveka]** có nghĩa cụ thể gì?
- [2] Sau khi xác định được ý nghĩa cụ thể của ba khái niệm Pali trên, bạn rút ra điều gì trong việc áp dụng Chú Giải để đọc/hiểu kinh điển?
- [3] Dựa vào ý nghĩa của ba khái niệm trên, bạn nhận ra điều gì đặc biệt về câu hỏi của vị Thiên trên?
- [4] Từ **[kho]** trong đoạn thơ trên có chức năng gì? Với chức năng đó, bạn suy nghĩ gì về nhận định phổ thông sau đây: *‘Sanskrit là ngôn ngữ văn học, ngôn ngữ của giới trí thức/Bà La Môn Ấn Độ, còn Pali là ngôn ngữ của giới bình dân Ấn Độ’*? Gợi ý: bạn có thể kết hợp thêm kinh nghiệm về cách dùng từ Pali trong các đoạn kinh bạn đã đọc/học qua.